

عنوان طرح : تأثیر استرس امتحان بر IGA و... کورتیزول بزاقی کودکان

مجری طرح : دکتر احمد علی پور

مدت اجرا : ۱۲

چکیده

زمینه و هدف: امتحانات يك از مهمترین عوامل استرس را در مدارس و دانشگاهها هستند که پیامدهای روان-فیزیولوژیک مختلف دارند اما اثرات آنها بر کودکان مورد توجه قرار نگرفته است. هدف پژوهش حاضر مطالعه اثرات استرس امتحانات نهایی بر فعالیت محور هیپوتالاموس-هیپوفیز-آدرنال یا HPA (تغییرات کورتیزول بزاقی) و فعالیت دستگاه اعصاب خودمختار یا ANS (نبض) و تغییرات ایمنی (sIGA) در کودکان بوده است.

مواد و روش ها: ۱۰۰ دانش آموز (۵۰ پسر و ۵۰ دختر) پایه پنجم دبستان از دو مدرسه در منطقه ۵ آموزش و پرورش تهران به صورت تصادفی انتخاب شدند و به سوالات پرسشنامه شخصیتی نوجوانان آیزنک پاسخ دادند. پس از اطمینان از سلامت جسمی و روانی آنها بر اساس پرونده بهداشتی و معاینات بالینی و کنترل متغیرهای خواب، تغذیه، دارو و ورزش، نمونه های بزاقی و نبض آنها ۵ بار یعنی بار اول يك هفته قبل از امتحانات نهایی و سه بار در طول امتحانات ریاضی، تاریخ و علوم و بار پنجم يك هفته پس از امتحانات در ساعات ۹-۱۰ صبح گرفته شد. نمونه های کورتیزول بزاقی با روش الیزا و sIGA با روش نفلومتری در آزمایشگاه تحلیل شدند.

یافته ها: تحلیل واریانس اندازه گیری های مکرر نشان داد که میزان کورتیزول در طول امتحانات نسبت به قبل و بعد از امتحانات به صورت معنی داری ($\alpha=0,01$) افزایش یافته است و از میان متغیرهای جنسیت، سایکوزگرایبی، نوروزگرایبی و درونگرایبی-برونگرایبی تنها تاثیر سایکوزگرایبی و درونگرایبی-برونگرایبی ($\alpha=0,01$) معنی دار است یعنی میزان افزایش کورتیزول در دانش آموزان دارای سایکوزگرایبی و درونگرایبی بالا، بیشتر است. همچنین تحلیل واریانس اندازه گیری های مکرر بار نبض آزمودنی نشان داد که میزان نبض نیز در ایام امتحانات در قیاس با قبل و بعد از امتحانات افزایش یافته ($\alpha=0,01$) است. همچنین میزان sIGA در طول امتحانات نسبت به قبل و بعد از امتحانات به صورت معنی داری ($\alpha=0,01$) کاهش یافته است

نتیجه گیری: امتحانات نهایی به عنوان منابع استرس را کورتیزول بزاقی و نبض کودکان را افزایش و میزان sIGA را کاهش می دهند. افزایش کورتیزول تحت تاثیر شخصیت و افزایش نبض تحت تاثیر جنسیت کودکان است.